

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér sora 20 kr.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői Iroda

és
kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Az uralkodó család gyásza.

A millenniumi ünnepek közepette mély fájdalommal értesülünk azon le-
verő gyászról, mely felséges kirá-
lyunkat szeretett testvérének, Károly
Lajos főherceg ö császári és kiralyi
fenségének, f. hó 19-én történt elhunyt-
ával érte. Mint minden gyász, mely
felséges urunkat éri, ugy ez is bánattal
tölti el alattvalói szívet. Az elhalt fő-
herceg, ki 1833. július 30-án született,
Rudolf trónörökös halála folytán orszá-
gunknak is trónörökös volt. Rendkívüli
bizalmat birta felséges Urának és test-
vérének s ő képviselte a nagy birodalmak
kiváló fontosságú ünnepélyein a mon-
archiát. Perczel belügyminiszter táv-
iratilag értesítette vármegyénket a szo-
moru esetről s most gyászlobogót len-
get a szelő mély részvétünk kifejezé-
sül.

Ünnepi beszéd.

Alsófehér vármegye közönségének hazánk ezeréves fenn-
állásának örömnépe alkalmából N.-Enyeden, 1896.
évi május hó 12-én tartott díszközgyűlésen elmondotta:
TÖRÖK BERTALAN, m. főjegyző.

Szent az érzélem, mely szívünk hála-
adó oltaráról a magasba tör, föl a Min-

denható számolyához. A Gondviselés
iránti végtelen hála a hazafiúi lelke-
sültség boldog érzetével száll a meny-
boltozat felé a honfoglaló ősök utódainak
ajkairól ma, midőn Alsófehér vármegye
közönsége egy szívvel, egy lélekkel üli
meg édes hazánk ezeréves fennállásának
örömnépeit.

Az a hősköltevény, a heroizmusnak
nagy elhatározásokban, nagy tettekben
és nagy szenvedésekben bővölködő his-
tóriája, amelynek neve: „Az ezeréves
Magyarország“, befejeződött, véget ért.
És mi, ama népnek nemzedéke, mely-
nek nevével reszkettett egykor Európa s
mely a kard jogán és vére árán szer-
zett magának új hazát, büszke önézre-
tel hirdethetjük a világnak: ime, itt ál-
lunk, ahol 1000 év előtt voltak őseink,
s mienk a föld, amely Árpád földje volt!

E pillanatban az agg betöltve látja
forró óhaját, mert megérte annyi küz-
delem, oly sok szenvedés után az új
ezer évet s hazáját nyugodtan bizhatja
egy új nemzedékre; a székely férfi
boldog, hogy tetterejét a mult ezredév
alkonyán áldozhatja és egy új ezredév
hajnalán szentelheti honának; az ifjú
már egy teljes ezer év dicsőséges em-
lékei buzdíthatják még szebbe, dicsel-
jesebbé tenni az új ezredévet; a gyer-
mek szívében kitörülhetlenül bevésve
marad e pillanat, midőn szülőivel, nagy-
szülőivel együtt ünnepelhet, melynek

emléke egykor nagy tettekre, nemes ál-
dozatokra fogja lelkesíteni; és akik ag-
godó figyelemmel kísérik a hazáért dol-
gozó férfiak komoly munkáját, kik cse-
des otthonukban hiven ápolják a nem-
zeti erényeket s az édes anyanyelvet;
a magyar hőgyek gyorsabban he-
vülő lelkének fényes lángolása tiszta
áldozatként száll fel Istenünkhöz, egybe-
vegyülve a mi hálaadásunkkal.

Bizony, ha végig lapozzuk ezredéves
történelmünket; ha végig tekintünk az
egymásra torlódo események megdöb-
bentő tömegén; ha látjuk, hogy „annyi
balszerencse közt, oly sok vizsaly után
él nemzet e hazán“: földre borulva, hála-
adó szívvel kiálthatunk fel: erős várunk
nekünk az Isten!

* * *

Messze keletről, ahonnan a fölkelő nap
fénye sugároz, ahol annyi nemzetnek
bölcsője ringott, a népek egymásra tó-
duló aradatában karddal vágott utat
magának egy maroknyi nép, mely hazát
keresett és hazát talált a Kárpátok ál-
tal várfalkent kerített földön. Vezére,
Árpád, hős és államférfi volt egy sz-
mélyben, bátor és okos. Erős karral
verte le az ellenálló népeket, de szive-
sen fogadta a meghódolokat és fegyver-
társaivá tette. Vitéz seregével nemcsak
földet foglalt, hanem államot alapított,
melyet fegyverrel és a törvény hatal-
mával egyaránt védett, mert valamint

TÁRCZA.

Beszéd az ifjúsághoz

Magyarország ezeréves fennállásának ünneplése
alkalmából 1896 május 9.

Tartotta: Fogarasi Albert főgimnáziumi tanár.

(Folytatás.)

Pedig a félhold vészes villogással kerül-
gette már az országot; emberirtó tatár he-
lyett pusztító török had. Nikapoly látta a
győzelemhez szokott magyar fegyverek ku-
darczát, a vitéz, de rosszul vezetett nagy
keresztény sereg csufos vereségét, gyáva
futását. Szégyen és csüggedés fogta el a
nagy időkre emlékező nemzet kebele, mikor
látnia kellett, hogy a magyarok királya első
a futók között. A csüggedést elkeseredés
váltotta fel, mikor a nemzet legszentebb
jogai is veszendőbe mentek a zsarnok feje-
delem hűtlen kezei között. Az a hatalmas
erő, mely az „Arany bulla“ teremtette,
vezeklésre kényszeríté a trónjavesztett ki-
rályt a királyi nemzet előtt. De a hanyat-
lást sem ő, sem utóda nem tudta megállítani.
A keletről fenyegető veszély egyre nagyobbá
vált. A magyaroknak ismét futnia kellett a
nélkül, hogy látta volna a Szendrőt vivő
török hadat.

Jobb szelleme, amely őt annyi vész-

ből kiragadta, kihalni látszott. A külső
veszedelem egyre nagyobbodott, egyre ré-
mesebb lett.

És ime, a jó szellem újra éled. Fölebred
és ragyog dicsőn és fényesen, mint a nagy
királyok alatt, a nagy Hunyadi Jánosban.
Szentimre, Vaskapu ismét győzni ta-
nitják Árpád nemzetét; Kemény Simon
újra megtanítja a magyart arra, amit már el-
feledni látszott, hogy miként kell nem csak
élni, hanem meg is halni a hazáért; az el-
bizakodott pogány rémtülve látja, hogy sere-
gének százezrei sem állhatnak meg a szám-
ban csekély, de ősi szellemétől vezérelt
magyarság előtt. De látják a hitetgető, áluk
szomszédok is, még pedig bámulva, hogy
Hunyadi az ok sokat ígért segítségük nél-
kül is megtudta s meg merte verni a ret-
tegett ellenséget. És látja a magyar is, hogy
egymagában, hazáját szeretve, elszánt lélek-
kel, erősebb, mint 3-4 idegen ország ön-
haszonra leső szövetségében.

A csüggedést egyszerre lelkesedés váltja
fel. Most már Magyarország a támadó. A
török saját országának védelmére kénysz-
rül. Sem vitézsége, sem seregeinek töm-
telensége nem használ. Hunyadi esze és
fegyvere összetöri Jalovácznál.

Rég látott ős Budavára olyan fényes diadal-

menetet, mint milyenben a hős vezér és ki-
rály a diadalmas hadsereget hazavezettek.

Magyarországot a pápa és a keresztény
világ a kereszténység előharcosának nyil-
vánították. A megrémült török békét kért
és azt, kölcsönös eskü mellett, meg is kapta.

Nem így gondolkoztak a magyar fegyve-
rek fényes diadalától elragadott szomszédok.
„A pogánynak adott eskü nem kötelező“,
volt a jelszó. Segítünk mindnyájan! hangoz-
tatták; neki a hitetleneknek, ki kell itani
Európából! Aztán nem segített egyik sem.
A magyar hűtlen lett nemzeti jelleméhez.
Meggzgte istenére, becsületére tett esküjét.
„Kereszténynek istene, büntesd meg a hit-
szegőt!“ kiáltotta az égre a pogányok feje-
delme. És a súlyosan megsértett isteni és
erkölcsi világrend eltiporta Várnánál a nem-
zet hadseregét és hősléki ifjú királyát. Az
iszonyu szerencsétlenséget betetőzte Rigó-
mező gyászos csatatere.

Magyarországot ismét megejtette az ár-
mány.

Egyszer aztán jött egy olyan hír, mely-
től nemcsak hazánk, hanem az egész kereszt-
tyén világ megrázkodott. Az ezer évig fenn-
állott Byzancz elesett a félhold roppant
hatalmának csapásai alatt és fél sem táma-
dott többé soha.

(Folytatása következik.)

az egész nemzet köteles volt a haza védelmére, éppen úgy az egész nemzet mindig részt vett a törvényalkotásban és mindig fentartotta a törvényhozáshoz való jogát. Éppen azért, midőn a honfoglalás ezeréves ünnepét üljük, hálás kegyelettel emlékezünk meg őseinkről, kik a félelmet nem ismerő bátorságon kívül magukkal hozták az államalkotáshoz való nagyszerű tulajdonságokat, melyekkel a bölcsességen és erős hazafi érzenen alapuló intézmények egész sorozatát létesítették, melyek első alapul szolgáltak a későbbi századok alkotmányos törvényhozásának.

Ez a szellemi felsőbbség harcban és uralkodásban tette lehetővé, hogy — dacára egyes vakmerő törzsvezérek szörnyű vereségének — rövid idő alatt azon határok között lett megalapítva az Árpádok hazája, mely Magyarország név alatt ma is a mi édes hazánkat képezi, melynek egyes területeit hosszabb, rövidebb ideig elfoglalhatta az ellenség, de állandóan magáéva tenni, abból más hazát alkotni sohasem tudott.

Ez a szellemi felsőbbség, párosulva a végtelen hazaszeretettel csodás példáival, tartotta meg e hazát s nem engedte, hogy a magyar nép beolvadjon, elveszzen idegen népek tengerébe.

Hol találhatunk ehhez fogható példát a történelemben?! Hellas fényes műveltsége, Roma nagy hatalma dacára nem érte meg az ezer évet. Határainkon országok keletkeztek és országok semmisültek meg. Hol vannak a normannok, a frankok, a régi bolgárok?! Az elmúlt ezredév alatt enyésztek el, egybeolvadva azon népekkel, melyeket alattvalóikká tettek. Vegyük elő az angol, olasz, spanyol, francia, német nyelvészet történelmét: régen elenyészett népek ősi nyelvkíneseit találjuk összehordva, egybeolvadva. Ellenben a magyar nemzet a szlávok, németek, románok nagy népkeverékében megőrizte nemzeti egyéniségét, nemes faji sajátosságait s áthozta nemzeti nyelvét ezer év viszontagságai közt úgy, hogy annak erőteljessége és fejlődő szingardagsága szónokaink és világhírű költőink nyelvében méltó versenyre szállhat a világ első nemzetivel.

A nemzeti hatalmas szellemi erő és a politikai mély belátás legnagyobb próbáját a hármas hegy és a négy folyó hazájában lett letelepedése után alig egy századdal a kereszténység felvételével mutatta ki nemzetünk. Szent István, ki mint apostol, mint törvényhozó, hadvezér és politikus egyaránt minden idők legkiválóbbjai közé tartozik, habár teljes tisztelettel viseltetett a bizánczi birodalom görög irányu vallása iránt, melylyel először érintkeztek őseink; sőt mint a veszprém-völgyi apáca-kolostor számára görögül kiadott adomány-levele mutatja, ezért is szívesen hozott áldozatot: nemzete jövődjének biztosítására nézve a nyugati népek kereszténységének felvételét ítélte helyesnek s ezt úgy fogadtatta el, hogy azon idők szokása ellenére sem a római pápának, sem a római német császárnak nem lett hűbérese, alárendeltje, maga volt népének igazi apostola és első királya.

„Csodálatos a kereszténységnek meg-

elevenítő, megújító hatása a népek életében, csodálatos nemzetünkében is. A magyar nép homlokáról lecsurgó keresztvíz az erkölcsi újjászületés fürdője; a befogadott új vallás a társadalmi és politikai élet megismosodásának leghatékonyabb tényezője.

A nemzet ősi természete a szent hit nemesítő hatása alatt gazdag forrásává leszen a legszebb erényeknek. A szilaj harczi kedv bajnoki hévvé tisztul, mely egyaránt tud küzdeni és vérzeni Istenért, honért és embertársaiért; a zsákmányolás merész vágyát fékezi a jog tisztelete; nagylelkűség szedi le a szolgák ezreiről a rabság bilincseit s ez által hatalmas ébresztője leszen a közszabadság tudásának. Midőn a táltosok szavai elnémulnak s az igaz hit szolgáinak ajkain zendül meg az oktató ige, a sátrak állandó lakhelyekké, a kardok sarlókká, a lándzsák ekevassá alakulnak; ime a béke és foglalkozás első életnyilvánulása.

Hadur oltárai felett merész alkotásu templomok törnek a magasba, ép úgy, mint a hit, melyben felsarjadoztak; ime, a művészetek kezdete.

A keresztnek bocsánatszáva győz a szíveken s hajlékot emel Szent Lázár szegényeinek; ez a könyörület dala.

Szent István bölcs intézkedései vetettek meg alapjait a vármegyéknek, melyeknek akkor első sorban a honvédelem volt feladata, és így, ha mi, az ország egyik legősibb vármegyéje, a változott viszonyok folytán kard helyett a szellem fegyvereivel teljesítjük kötelességünket, ezzel is csak azt igazoljuk, hogy mint hű utódok hiven fenntartjuk az ősök hagyományait.

Az árpádházi királyoknak köszönhet legtöbbet Magyarország s ő hozzájuk fűződik az erdélyi részek és itt vármegyénk rendezésének, egyházi, honvédelmi és közigazgatási első alapvető beosztásának emlékezte. Egy Szt. László magasztos szelleme és hősiessége, Kálmán király bölcs felvilágosultsága nem téveszthette el befolyását azok kedélyeire, kik előtt az államférfi és a nemzeti hő erényeinek nagy és nemes példái nemzedékről nemzedékre mindig vonzóknak maradtak. Ősi vármegyénk, mely a XII. században magában foglalta a Bacsaságot, Fogaras és Szeben vármegyét, s mely egykor Gyula vezér birtokát képezte Fehérvárral, mint székhelyével együtt, a tömérdek kun és besenyő pusztítás dacára gyorsan népesedett be. És ha még hozzá vesszük a tatár pusztítást, mely oly borzasztó volt, hogy Rogerius mesternek „Carmen miserabile“-je szerint bujdosásában 8 napon keresztül a leégett egyházak tornyai szolgáltak utmutatóul s midőn Fehérvárra érkezett, a meggyilkoltak tetemeinél és vérről fecskendett romoknál egyebet nem talált; ha eszünkbe jut, hogy a belvillongás is pusztította a népet, mint pl. 1277. február havában, midőn Gáán, vizaknai Alárd fia, a szász hadak élén megrohanta Gyulafehérvárt s a káptalan tagjainak nagy részét, 2000 emberrel, felkoncolta, a székes-egyházat felégette és kirabolta a környékbeli egyházakkal együtt; valóban

csodálnunk kell, hogy miként lehetett okleveleink szerint annyi község s a pápai tized-lajstrom szerint, mely a plébánosokat is felsorolja, annyi plébánia az Árpád-korszak végén!? Igaz, hogy II. Géza nagyszámú szász telepítést eszközölt, kiket ő és II. Endre becses kiváltságokkal, nagy önállósággal ajándékoztak meg, de az is igaz, hogy ezen telepítések nevezetes része 1242. előtt történt, részben legalább az ő községeik is nagyon sokat szenvedtek. E telepítések legnagyobb részt Fehérmegye lakatlan, pusztá részén történtek s az így benépesített területek egybefüggő részei, a német lovagrend által már előbb elfoglalt Bacsaság példájára, vármegyénk restéből szinten ki lettek hasítva és önállóvá téve. Azt lehet mondani, hogy a XIII. század végén már létezett azon községek legtöbbje, mely ma alkotja vármegyénket, s amidőn III. Endre király, az Árpádház utolsó, derek férfi sarja, 1291. március hó 11-én Gyulafehérvárt gyűlést tartott, melyen a magyarok, székelyek és szászokon kívül a kenézeik alatt betelepített oláhok is részt vettek, romjaikból újra éledő falukon utazhatik át. Okmányaink felsorolják e korszakból 1197-ben Asszonpét, Fugadot, mint az aradi prépostság tulajdonát; 1206-ban Krakót, Igent — akkor Ósapundorfot; 1209-ben Besenyőt, 1219-ben Miriszlót, 1238-ban Boros-Bocsárd, Ózelnát, Sárdot, Vajasadot; 1248-ban Vímzet és Borkereket; 1249-ben Vézát; 1263-ban Zalathnabányát, Monorát, Vizaknát; 1264-ben Paczalka és Kapud, 1265-ben Poklos, 1268-ban Csongva, 1269-ben Demeterpatak, 1271-ben Abrudbánya, 1273-ban Forró, 1275-ben Kecsekővára, 1277-ben Balászfalva — villa Herbozdi — 1280-ban Gombás, 1282-ben Diód és Gyógy, 1285-ben Maros Koppán, 1288-ban Musina, 1290-ben Buzd, Spring, 1291-ben Kutfalva és Gáld, 1292-ben Kis-Eyed, 1293-ban Nagy-Eyed és Tövis, 1296-ban Csekelaka, Kisfalva, 1298-ban Nagylak, Fenes, Maros-Ujvár, 1299-ben Borbánd, Béd, Orbó, 1300-ban Váradja fordulnak elő s ezek nagyobb része, a XIV. századbeli okmányokban említett többi községekkel együtt, a szászok telepítése volt.

E korszakból 2 okmány tartja fenn 2 főispánunk nevét, az egyik Gallus — Gál — III Béla király idejében 1170-ben, a másik, Gyula, 1201-ben Imre király idejében szolgálták hazánkat vármegyénk élén.

(Folytatása következik.)

Vármegyénk ezredéves ünnepelei.

Gyulafehérvár

sz. kir. város millenáris ünnepélyén Zlámál Ágost ünnepi szónok a következő beszédet mondotta:

M. t. ünnepelő közönség!

Ezen föld, amelyen állunk, immár ezer év óta a magyar nemzetnek tulajdona. Ezer esztendőnek ragyogó dicsősége, ezer esztendőnek el nem muló keserve száll e pillanatban felénk az emlékezet szárnyain.

Eszünkbe jut, hogy őseink annyi küzdelem árán győzelmes harcok, munkás, szívós kitartás által, mintegy a természetes viszonyok rendjét megtörve, a Pannoniával határos részeket s majd magát Pannoniát

meghódíták; s amit dákok, gepidák, rómaiak, góthok, hunok, avarok, szlávok hasztalan kísérletek meg, azt őseink megtették: állandóan és végképp megtelepedtek e földön; a négy folyó mentén, a Kárpátokoszu völgyében államot alkottak; s „merre zúgnak habjai Tiszának s Dunának, Árpád hős magzatjai felvirágoznak.“

Hazánk ezeréves történetének minden egyes lapja bizonyítja, hogy milyen nehéz munka volt a honalapítás s a honnak megtartása. „Itt érintkezik a kelet a nyugattal. Az emberi fejlődésnek két kibékíthetetlen iránya e helyen ütközik össze. A keleti barbarizmus a nyugati civilizációval, az önkény a szabadsággal, a kegyetlenség a humanizmussal, a lenyesség a munkával — egy szóval Ázsia, mely a népek bölcsője, Európával, mely a népek iskolája, azon a vonalon néznek farkasszemet, mely az északi tengerrel a Balkánig húzódik s melynek derekát képezi a magyar haza. Ennek a két világtörténelmi áramlatnak hullámai a magyar haza testén csaptak össze. Ha bármelyik áramlat magához csatolhatja hazánkat, az emberi művelődés egysúlya felbomlik és más irányt kap. Éppen azért egyetlen népre sem mért a Gondviselés fontosabb missziót, mint a magyarra: ezzel együtt egyetlen népet sem tett ki több viszontagságnak, mint a magyart. Azok az államok, melyek ugyanezen határvonalon voltak, elpusztultak, új alakulásoknak adtak helyet; gazdát, nyelvet, intézményeket cserélve; csak a mi nemzetünkben volt annyi erő, hogy a saját bélyegét állandóan rátsse erre a földre s az egyszer megszerzett tulajdonát állandóan megtartsa.“

Ime — m. t. ü. k. ! — őseink vére megszerzte s az utódok harci dicsősége, okuló bölcsesége, szellemi nagysága fentartotta az édes hazának nevezett földet nekünk megszentelte e hont s mindannyiunk szeretete benne, az egyetlenben forr össze. Hiszen volt-e valaha nemzet, melynek szentebb lett volna a haza neve, a haza nagysága? mely bensőbb odaadással, elszántabb szilárdtsággal, törhetetlenebb hűséggel ragaszkodott volna a hazához? Dicsőségünk és boldogságunk, hogy hírünk, nevünk róla szállt reánk; képének ragyogása, mint a ránk virradt napé, a mi mindennapi gyönyörűségünk. Más nemzeteket tudós férfiak bölcseseti tételekkel oktattak be, hogy a haza földében a közjónak, sorsuknak zálogát lássák; belénk a természet oltotta ezt: nekünk nem kelle ily oktató szót várunk; bölcsönktől kezdve már minden érzésünk egy ezérra lángolt: hogy minden tehetségünk, minden tevékenységünk a hazáé legyen és szent legyen előttünk mindig a haza gondolata!

E belénk oltott, e velünk született honszeretetet vitta ki Isten kegyelmével, hogy hazánk évszázadokkal túlélté Európa többi országát; és midőn a háborúk esélye hazánk legszebb, legjelentékenyebb részeit ellenségek kezére juttatta, e honszeretet hatalma nem engedte erőre kapni tulbiztonságuk erzetet s kiütésökkel csak azt a késő korra is átszálló fényes példát hagyták, hogy a magyar meg tud halni hazájáért, de leigázást tűrni nem.

Igazán, ezeréves történetünk nem egyéb, mint a hazaszeretetnek ezeréves glorifikációja. Ezer évig tanulta ezt az érzést a fiú az apjától s így vált belőle egy ezeréves kötelezettség. Amit a költő e szavakkal fejez ki: „Áldjon vagy verjen sors keze, itt éljed, halnod kell“ — ez a nagy és kérlelhetetlen igazság a honalapítás pillanatától fogva mint köztudat él a nemzet lelkében. Amnyiszor akarták tőlünk elvenni a hazát, amnyiszor kellett őt megoltalmaznunk, annyi vért hullattunk érte, amnyiszor virrasztottunk betegágya fölött, hogy szívünk, lelkünk, vágunk, reményünk összeforrt vele a közös szeretetben.

S ezen lángoló hazaszeretetet fellobozásával, a nemzet összes rétegeinek versenyre kelő lelkesültségével, örvendő emlékezőssel ünnepejlük azért honfoglalásunk évezredét.

M. t. ü. k. ! Ez ünnepeles pillanatban nemzetünknek élettörténete nyílik meg előttünk; nem mint írott könyv avagy költe-

mény, hanem mint valóság, élet és akarat: hogy amit elődeink kiküzdtek, alkottak, műveltek: a haza fényben és dicsőségben álljon jelenben és jövőben. Lassa a nagy világ, hogy a magyarok a századokat el nem veszegették, helyüket betöltötték, hivatásukat megértették, kötelességüket teljesítették s teljesen méltók arra, hogy Európa szívében a nagy nemzetek közt előkelő helyet foglaljanak el. Multunk legyen jövőnknek záloga.

„Kard foglalta el, kereszt tartotta fenn a hazát“, mondá Magyarország hercegprímása; — s e rövid kijelentés szerfölött sokat mond; mert nagy munka volt a hazát elfoglalni, megteremteni, — megőrizni és fenntartani. Honfoglaló őseink a keletrőmai és németnyugati birodalom közé ékeltek magukat. Észak és dél között kettéhasították a szlávokat, ezután két világhódító eszme, a mohamedán törökség s a keresztény császárság között mintegy várórségen állottak 300 évig tartó háborubau. Sokat küzdöttünk; fajunkat, nyelvünket, szabadságunkat védelmezni kellett a sokfelől reánk támadt ellenségétől; kevesen valánk, mégis győzni kellett, hogy a nagyok és erősek ki ne irtsanak bennünket. Amde akkor, mikor egyik kezünkben a véres kard villogott, a másik a keresztet — béke és civilizáció szent eszközét — emelé magasra. És ennek így kellett lenni. Hiszen ha csak a kard, a harci bátorság és vitézség lett volna egyetlen talentumunk, ütközetekben és szerencsétlenségekben vérünk vala el, amint ebben pusztult el a hunok és avarok ködszerű birodalma. Merzeburgnál és Augsburgnál partot ért és összeomlott volna a népvándorlás tengerárjának ezen késői hullámcsapása is — a magyar faj. Tehát nem csupán és nem annyira a kard, hanem igenis a kereszténység áldásos befolyása alatt megindult szellemi és anyagi művelődés tették csak lehetővé, hogy aránylag kis nemzetünk fennmaradt s még balsors közt is elismerést s uralmat biztosított magának. Nagyon is mostoha viszonyok közt kellett versenyeznünk gazdagabb, műveltebb és nagyobb népekkel s ha olykor elmaradtunk, sebesen iparkodtunk a mulasztást helyrehozni, nehogy éppen a kultúra váljunk vezetessé reánk nézve.

S ugyan ki merné azt mondani, hogy Magyarország nem volt mindig a kulturának, a folytonos haladásnak a munkálója és fejlesztője?!

M. t. ü. k. ! Oly nemzet, mely Isten dicsőségére egyszerű templomokat és klastromokat emelt, fényes hierarchiát, gazdag és művészeti szempontból is nagybecsű egyházi ékszerket tud sajátjából felmutatni; mely a vallásos eszmék elérésére, a keresztény felebaráti szeretet áldásainak minél szélesebb körökben való kiterjesztésére szükséges intézmények létrehozásában és felvirágoztatásában áldozatot nem kimélő buzgósággal fáradozott; mely Isten szent, nevének segítségül hívásával kezdte úgy a nyilvánost mint a magán foglalkozást s ezt a szent nevet még a csaták vad moraja közt is fennen hangoztatja; mely a hős nemzetek oldala mellett szintén férfiasan küzd a szent földön részint azért, hogy az izlamanak veszélyrel fenyegető és aggodalmasan növekedő hatalmát saját fészken megtörje, részint pedig s főleg azért, hogy a szent sir s ezzel mindazon kegyeletes emlékeket, melyek minden keresztény szív előtt oly drágák és örök tiszteletre méltók, a folytonos profánációtól megmentse; mely hosszú időn át állandó harcviharban és csatákban nemesen ontja véret, hősiessen áldozza fel életét, hogy a félhold uralmát megtörve, a keresztény vallást s ezzel a keresztény műveltséget Európának biztosítsa; mely a vallási türelmetlenséget, a vallási harcokat nem ismeri s annyi szeretettel tartja öleiben a keresztényt s a nem keresztényt egyaránt: az ilyen nemzet nem lehet nem vallásos, egy ilyen nemzetnek vallásos érzülete minden kétségen felül áll.

És egy oly nemzet, mely a tisztá életet, a női szemérmét, a család szeplőtlenességét, az özvegység természetseirű és keresztény jogait a legszentebb nemzeti kincs gyanánt

őrzi, védi, oltalmazza; mely mit sem utál, mitsem gyűlöl inkább a puhaságnál, a lederéletnél, melyet meg fejedelmében sem tudott, sem akart eltúrni, elnézni, mint azt Peter, Kun László és Zsigmond királyainkkal szemben növetett eljárása mutatja, mely az adott szó szentségét, a becsület szavát többre becsülte, hibeiben megtartotta, mint legtöbb szomszédja az írott szerződések s a nagy pecsétű levelek biztosítékait; melynek nyíltszívűsége, őszinte lelke s vendégszeretete valósággal közmondásossá vált; mely a harcban dühös oroszlanként bátor, a legyőzött ellenség iránt nagylelkű, mely nem ismeri az alacsony boszút, hanem nemes érzületű, lovagias jellemű s jószívűségére mindenki, ha vele bántani tud, méltán számíthat; mely fölkezt királya és felséges háza iránti hűségében páratlan, a korona iránti kegyeletében vallásos, a jogok és törvények iránti tiszteletben tantoríthatatlan s a hazaszeretében majdnem a rajongásig emelkedett, lelkes, hős, életet s vért bármely pillanatban áldozni kész: az ilyen nemzet — m. t. ü. k. ! — nem csak vallásos, hanem vallásosságában oly nemes jellemű és tisztá erkölcsű is, mely sok népnek fénylő példányképp szolgálhat. És egy oly nemzet, melynek alkotmánya s alkotmányában a törvényei párját ritkítják a nemzetek történetében, amelyekkel a szabadság a tekintélyvel, a méltóság a felelősséggel, a királyi magas hatalom a nemzet jogaival és tradícióival, a korona szentsége és sérthetlensége a törvények szentségével és sérthetlenségével, a kiváltságok a legterhebb hazafiai köteleességekkel, a birtok a jótékonyossággal, az uraság az atyai gondoskodással, a szigor mérséklettel, az igazság a kegyelettel oly bámulatos összhangban nyilatkozik, hogy az egyiken nem lehet sebet tűni a másikra, hogy a másik azt ne érezze: az ilyen nemzet — azt hiszem — vallásossága, jellem-tisztessége mellett még arra is számíthat, hogy politikailag érettebb, bölcs törvényhozónak is nevezzük.

És egy ily nemzet, mely még bölcsőjében szendergő korszakában is képes fölmutatni még a külföldről is látogatott hírneves iskolákat; mely amiképp fejlődik és erősödik, azon arányban sokszorozza tudományos intézeteit, gyűjti körében a tudósokat, művészeket; könyvtárakat, muzeumokat alapít s a tudományosságot és közművelődést óriási áldozatok árán teszi fiainak törvényekkel kötelező közkincsévé; mely egyszerű tudósokkal dicsekszik s oly költöket, írókat és művészeket lát gyermekei közt, kikre csodálattal tekint a művelt világ: az ilyen nemzet — joggal hangsúlyozom — vallásossága, erkölcsi tisztasága, törvényhozői bölcsesége mellett még azt is megérdemli, hogy a tudományok és művészetek ápolójának és fejlesztőjének hirdessük.

És egy oly nemzet, mely dicső férfiakban annyira gazdag; melynek egén nagy szentek tündökölnék; mely Európa előtt kiváló tekintélyben álló királyokat tud felmutatni; mely oly sok, az ó-kori mythosbeli félistenekkel is vetekedő hőst számlál; melynek minden egyes fia és leánya — ha kell — kardot ragad a haza védelmére; melynek titokzatos anyaméhéből — veszálynek idején — mint a fölfegyverkezett Pallas Athene Zeus fejből úgy állottak elé a százszoros ellenségeket is megreszkettető vitézek; oly nemzet, melynek minden gyermeke egyet érez, egyet vall, — egyért él, egyért hal: ezért a maroknyi ugyan, de előttünk szent földnek a függetlenségéért és önállóságáért: az ilyen nemzet — m. t. ü. k. ! — minden tekintetben nagy s méltó arra, hogy a legnagyobb magyar szavai szerint: Magyarország nem volt, hanem lesz — az első és küzdelmekkel telt évezred után az ígéretnék földjére, a tejjel és mézzel folyó áldott Kánaánba sem megfogyva, sem megtörve bejusson s újabb évezredig eljen.

S ezen szent ígért földjének határánál állunk.

S ha visszatérintünk a lefolyt ezer évre, annak küzdelmeire és szenvedéseire, megdöbben szívünk s az előttünk elrejtett jövő felett aggódva, a költővel kell fölsohajtánunk:

4. oldal.

„Rég veri a magyart a teremő
Azt sem tudja, milyen lesz a jövendő?
Lesz-e még ezen a földön jó napja?
Örüljön-e? Búsuljon-e? — Nem tudja.“

Nem! félre a búval! Örülj nemzetem,
gyujts örömtűzeket kebledben, sokat szent-
vedett magyar nepem!

Hiszen

„Él az a magyarok Istene, bazánkat
Atölelve tartja atyai keze;
Midőn minket annyi ellenséges század
Ostromolt vak dühvel: ő védelmezte.
Az idők, a népek éktelen viharja
Elfújta volna minket, mint egy porszemet;
De ő szent palástja szárnyát ránk tokarta
S tombolt a vihar, de csak fejünk felett.
Nézzetek belé a történet könyvébe,
Mindenütt meglátni vezérnyomdokát,
Mint a folyóvízen által a nap képe,
Áthúzódik rajt arany hid gyanánt.
Igy keresztül éltünk hosszú ezer évet . . .“

S az a magyarok Istene, ki

„Öseinket felhozá
Kárpát szent bérézére,
S ki által nyert szép hazát
Bendeguznak vére“.

meghallgatja nemzetünk imádságát. E nem-
zettel borult le ez előtt néhány nappal Isten
trónja előtt alkotmányos királyunk, szeretett
királyunk és fenséges királyi házunk.
Együtt imádkozott, együtt zokogott a nem-
zettel. Egy szív, egy lélek volt az egész
haza. Hátat rebegett a multért, erőt esdett
a jövőért. Nemzetek Istene, hallgasd meg
könyörgésünket!

M. t. ü. k. ! Még egyszer ismétlem her-
cegprimásunk szép szavait: „Kard foglalta
el, kereszt tartotta fenn a hazát.“ A keresz-
ténység melegágyában fejlődő kulturát kell
tehát ápolnunk, ha a második évezredet
megérni óhajtjuk. Fel a szívekkel! Vallásos
érület, erkölcsi tisztesség, törhetlen ragasz-
kodás apostoli királyunkhoz, alkotmányunk-
hoz és törvényeinkhez, egyetértés véreink-
kel, bekegyebb ellenségeinknek, a tudomány
ápolása, a művészet fejlesztése, az ipar elő-
mozdítása — csak azon oszlopok melyeken
hazánk nyugszik s melyeken boldogsága fel-
épül. Ne siránkozzunk folyvást a mult után,
ne legyen ajkunk a jelen fölött folyvást
panaszszal tele, hanem dolgozzunk, hassunk,
alkossunk s gyarapítsunk s „a haza fényre
derül.“ Gyulafehérvár városa szép multa-
rú kint vissza, minden talpalattnyi földje szent,
honfi-vérrel van áztatva; itt Erdély Pan-
theonjában — ősi székesegyházunkban —
tnyugosznak hazánk legnagyobb férfiai, kö-
rülöttünk leng most szellemök . . . s mindez
munkára, tetteire lelkesít bennünket. Mun-
kára fel tehát!

Nagy és virágzó lesz e haza, boldog és
megelegetett minden fia, ha elszánt erővel
dolgozunk hazánk javáért s ha minden
fia imádságba szövi nagy költőnknek ezen
szavait:

„Tied vagyok, tied, hazám,
É szív, e lélek;
Kit szeretnék ha tégedet
Nem szeretnék?
Szentegyház keblemb belseje,
Oltára képed.
Te állj, s ha kell: a templomot
Eldöntöm érted.
S az összeroskadó kebel
Végző imája
Aldás a honra, Istenem!
Aldása rája!“

Az állami elemi iskola ünnepelt e hó
16-án és 27 pontból álló gazdag és válto-
zatos műsorral kedveskedett a nagyszámu
közönségnek.

Másnapon 17-én pedig a gör. kath. nép-
iskola rendezett millenniumi ünnepélyt.

Egy nagyobb szabásu millenáris majális
is van tervbe véve e hó 25-re; rendezi az
orsz. magyar veres kereszt gyulafehérvári
állók-köre a városi sétatéren. A 40 tagból
álló rendezőseget megalakító ifjusági érte-
kezletet dr. Korody Péter főgimnáziumi ta-
nár vezette.

Abrudbánya

városnak képviselőtestülete és közönsége e
hó 9-én és 10-én ülte meg drága hazánk ezer

éves megalapításának és fennállásának öröm-
ünnepét.

A szent ünnep a következő sorrendben
folyt le:

Már 9-én korán reggel a város középüle-
teire és a legtöbb magánháza a nemzeti
lobogók kitűzettek. A lobogók kitűzése volt
az ünnepély kezdetének hirdetője.

Az ünnepély eme kezdeténél azonban saj-
nosan kell megjegyezni, hogy Cirlea Mihály,
ki m. kir. közjegyző*, hivatalára nem tüze-
tett ki nemzeti lobogót, ambar erre külön
felkeretett. Tudomásunk szerint a polgár-
mester, midőn észrevette, hogy hivatalán
nincs nemzeti lobogó kitűzve, felszólította
annak kitűzésére. A közjegyző ur erre oda
nyilatkozott, hogy örömmel (?) tűzné ki a lo-
bogót, azonban neki nincs lobogója. A polgár-
mester ezután, nehogy a zászló hiánya miatt
a kir. közjegyzői hivatalról zászló ne lengjen,
saját lakásáról egy a Magyarország címere-
vel ellátott zászlót levétetett s azt egy rend-
őrrel oda küldette, egyidejűleg elküldötte
Sturm Mihály városi tanácsost is, hogy kérje
fel a közjegyző urat annak kitűzésére. Mi
történt? A kir. közjegyző nem tüzte ki öröm-
mel a küldött lobogót, hanem azzal válaszolt
a kiküldött tanácsosnak, hogy „én nem tü-
zök ki semmi zászlót, nekem ne küldjön
senki semmit, én megrendeltem, s ha nem
jött meg, nem tehetek róla.“

A közjegyző urtól jogosan elvárhattuk
volna, hogy miután hivatala állami, ma-
gyar királyi, ami pedig jövedelmét illeti,
nem éppen megvetendő: a hivatalára kitű-
zesse a nemzeti színű lobogót.

Nem szolgálhat méltóságára az sem, hogy
zászlót rendelt s nem jött meg, mert éppen
a közjegyzői hivatala mellett van Dávid Samu
kereskedése, honnan csak ez ünnepély alkal-
mával is több zászló került ki.

De ne feketítsük az ünnepély magasztos-
ságát a közjegyző ur eme eljárásával, hanem
azt az illetékes közjegyzői kamara figyelmébe
ajánlva, annak bölcs elbírálását s eljárása
felletti ítélet hozását hagyjuk azoknak, kik
erre hivatva vannak; különben bizzunk a
polgármester ismert erélyességében, ki, re-
méljük, hogy egy ilyen eljárást megtorlat-
lanul hagyni nem fog.

Térjünk át az ünnepre.

Ugyanaz nap este a tornyokat s az egész
várost kivilágították, a hegyeken örömtűz
égett, a mozsárgyuk dörögtek s a harangok
megkondultak. Harangzugás és ágyulövés
között megindult mintegy 100 fáklya és 100
mécsesből álló díszmenet, mely bejárta a
város nagy utcáját. A városháza előtt Bedő
Árpád tartotta meg lapunkban már közölt
szép ünnepi beszédét, mely legfényesebb bizo-
nyítéka a szónok jeles tehetségének.

Vasárnap 10-én reggel ismét megkondul-
tak a harangok s a városi tanács, kísérve a
nagy közönségtől, a Rákóczi indulóval be-
járta az egész várost. 9 órakor megkezdő-
dött a díszközgyűlés, melyet Boér Bela
polgármester ünnepélyes alkalmi beszéddel
nyitott meg. Majd Sturm Mihály városi ta-
nácsos olvasta fel az Ő Felségének küldendő
hódoló feliratot s azután Képes Ferencz
rendőrkapitány előadó olvasta fel a város
tereinek és utcáinak történelmi nevezetes-
ségű egyének neveiről leendő elnevezésére
vonatkozó javaslatát. Ugy a küldendő hódoló
feliratot, mint az utcák elnevezésére vonat-
kozó javaslatot a képviselőtestület szünni
nem akaró éljenzések között egyhangulag

És nem közjegyző, mint az „Ellenzék“ távirata té-
vesesen hozta. T u d ó s í t ó.

elfogadta. A közgyűlés végén a polgármester
bemutatta a képviselőtestületnek a városháza
és kisdődővoda udvarán elültetett millenniumi
fákat.

Ezek után következtek az isteni tiszteletek.

A városi tanács és a többi hivatalok, tes-
túletek stb. tagjai a róm. kath. templomba
vonultak, honnan a szentséget vivő lelkész
elkísértek a szabadban fölállított oltárhoz,
hol misét tartott és a „Te Deum“-ot éneke-
lte.

A kath. isteni tisztelet befejezte után ha-
sonló módon vonult fel a menet az ev. ref.
lelkészért, ki szintén a szabadban részére
felállított sátorban tartott isteni tiszteletet
és mondott ünnepi beszédet.

Épp így az unitárius egyházi ünnepély is.
Az istentiszteleteken jelen volt tisztí kar és
katonaság is.

Délben a „Detonata“ szálloda nagytermé-
ben 186 teritekü díszebéd volt, melyen Boér
Bela Ő Felsége a királyra, dr. Lukács Antal
az összkormányra stb. mondtak tiszteletet.

Délután 3 órakor a „Prater“-ben nép-
ünnepély, lakoma és ökörsütés, majd este a
„Detonata“ szállodában táncmulatság.

Ez ünnepély megtartásával, mely a leg-
szébben sikerült, megmutattuk azt, hogy
őseinknek méltó fiai és utódai vagyunk s ez
ünnepély sikerének érdeme Boér Bela polgár-
mestert és a tanácsot illeti.

Alvinczen

az iskolai ünnep után d. u. 4 órakor a pol-
gárság lakomára gyűlt össze, melyen részt
vett e derék község színe-java. Ékes fel-
köszöntőket mondtak Batta Bertalan, Székely
Lehel, Nagy László; Pongrácz Géza
járásí főszolgabíró pedig a község hazafias
polgárságát a következő szép köszöntővel
köszöntötte fel:

„Tiszteit uraim!

A mai napon lefolyt ünnepségek czéljának,
fontosságának, jelentőségének taglalásába
bocsátkozni nem kívánok. Ugy gondolom,
hogy a szép számban résztvett közönség
minden tagja a mai iskolai ünnepélyen mind-
ezekre nézve részletes, bő tájékozást szer-
zett magának.

Előttem szóló Batta Bertalan és Székely
Lehel urak az idevaló állami iskola tanító-
testületét, illetve gondnokságát éltetve, azok-
ról ugy emlékeztek meg, s méltán, mint a
mai örömműnep előkészítőiről, rendezőiről.

Lehetetlen ez alkalommal figyelmen kívül
hagyni az ünnepségek rendezése, emelése
körüli sokat fáradozott polgárságot, mely egy-
felől mint az alvinczi tűzoltó-egyesület, más-
felől az ugyancsak idevaló dal- és zeneegylet
alkotó eleme, hozzá méltó lelkesedéssel,
buzgalommal törekedett az ezeréves fenn-
állás emléknappjai fényének, dicsőségének elő-
mozdítására.

Midőn tehát azon ohajomnak adok kifeje-
zést, vajha az alvinczi derék polgárság ez-
uttal kifejtett lelkesedését jövőre is őrizné
meg, tiszta szivemből kívánom, hogy e derék
polgárságot az isteni gondviselés hazánk és
községünk javára sokáig éltesse. Éljen!“

E napon, vagyis 9-én este Alvincz fénye-
sen kivilágítottak, másnap pedig az isteni
tiszteletek következtek, melyek fénypontját
az ékesen szóló Benedek Károly ev. ref lel-
kész gyönyörű egyházi beszéde képezte. Dél-
után fényes néptünnepély a sétatéren, melyen
szintén részt vett e község minden egyes
hazafiasan gondolkodó polgára. Alvincz ujo-
lag is csak beigazolta, hogy régi hírnevéhez,
régii dicsőségéhez mindig hű marad.

Magyar-Csesztvén

a községünkben fennálló állami iskola lelkes igazgató tanítója, Lukács János, már hetekkel előbb kezdette meg nagy nemzeti ünnepélyünk minél fényesebb megtarthatása érdekében tevékenykedését, vállalva a községi előjárósággal.

Egyik hitfelekezeti lelkésze sem lakván a községben, mindenekelőtt valamennyien meghivattak az iskola zászlójának felszentelésére, ily módon egyesítendő az iskolai és egyházi ünnepélyt.

Az iskola részére beszerzendő zászló előállítására költségére tervezett gyűlés elmaradt, mert a hazafiasságról ismeretes Mikes Árpád gróf maga ajándékozta meg az iskolát az ünnepélyen felszentelendő lobogóval, melynek védasszonyi tisztét leánya, Mikes Rosaline grófnő, szíveskedett elvállalni.

A község intelligenciája pedig nem járulhatván most már a lobogó költségeihez, elhatározta, hogy az összes növényeket nemzeti színű csokrokkal ékesíti fel és a templomi ünnepség után a közeli erdőségbe kivonulva, megvendégeli őket.

Az ünnepély napján már a kora reggeli órákban az egész község ünnepies színt öltött.

A felvonuló menet az iskolaterről indult ki és pedig élén a marosújvári cigány zenekar haladt, mely a lelkező Rákóczy-indulót hangoztatta; követte nemzeti lobogó alatt a községi előjáróság és képviselő-testület nemzeti kokárdákkal díszítve, zárt sorokban jöttek utánuk tanítóik vezetése alatt a iskolás gyermekek.

Megszóltak mindhárom hitfelekezeti hangjai s ezek ünnepélyes hangja mellett vonult a menet a Kossuth-térről a Mikes-téren álló földesuri kápolnába s ott a nemzeti színű csokros s virágkoszorús leánykák egyfelől, másfelől pedig a kokárdás fiúk sorfalat állottak a gróf Mikes lakásához vezető parkban.

Küldöttség ment a grófi család után, kik e meghívásra a növendékek riadó éljenzései között vonultak be a kápolnába.

A kápolna kórusán a három szólamra betanított iskolás dalárda helyezkedett el. A mise után kezdetét vette a zászló felszentelése, melyet a m.-újvári róm. kath. plébános gyönyörű ima kíséretében teljesített.

Az oltártól a templom hajójába hozták át a lobogót, hol azt védasszonya, Mikes Rosalie grófnő, vette kezébe és feltűzte reá a gyönyörű háromszínű selyemszalagot, melyen ez állott: „Mikes Rosalie grófnő” és „Tanulj szeretni hazádat.”

Az ének bevégeztével a zászlóanya csengő, érczes hangon a következőket mondta:

„Nemzetünk mai örömnünapján átadom e zászlót az iskolának.

Követői e lobogónak legyenek hasznos polgáraivá a hazának s lángoló hévvel szeressek azt!”

Mire Fekete jegyző, gondnoksági elnökhelyettes vette át a zászlót hazafias beszéd kíséretében.

Most a gyermekkar éneke hangzott fel: „Hazádnak rendületlenül” és azután a virágos gyermekfejek között megkezdődött a kivonulás.

Innen a menet, most már felszentelt zászlójával élén, először az ev. ref. egyházba vonult, hol Jancsó Lajos helyettes esperes mondott fenkölt szellemű imát és szép beszédet.

Végül sorrend szerint következett a gör. kath. egyház, hol Rusz Teofil lelkész áldotta meg az iskola zászlóját és a nép nyelvén

tartott rövid és némi tartózkodást eláruló beszédet, és ezzel a templomi ünnepélyek véget értek.

Az iskola díszes, zöld galyak és apró nemzeti színű lobogókkal felékesített házához vonult lobogóival az ünnepelő közönség, hol Mikes Rosalie grófnő már előbb megjelent és a kíséretében levő körjegyző kalauzolása mellett mindent a legnagyobb érdeklődéssel megtekintett, s hol az iskolai ünnep a miniszteri program betartásával folyt le.

A gyermekek „Szózat”-a után, melyben már az egész lelkesült közönség részt vett, a gondnoksági elnökhelyettes hazafias hangon tartott szavai fejezték be az ünnepélyt. Sajnos, hogy a tervezett kirándulás már nem sikerülhetett olyan szépen, mint az ünnepély maga, mert olyan eső keletkezett, hogy feleutunkról bőrig ázva kényszerültünk visszatérni.

Ez azonban a jó kedven mit sem változtatott s annál vigabban folytattuk az iskola dísztermében — asszonyaink gráciájából — gazdagon felterített asztalok mellett a mulatságot, melyen természetesen a lelkes tőzsdok sem hiányoztak.

A lélekemelő mulatságnak jó eleve híre ment s az ünnep napján még a szomszédoktól is hódítottunk ünnepelőket magunk mellé. Itt voltak Nagyenyedről Tóth Sándor h. p. ü. igazgató családjával, Marosújvárról pedig dr. Bikfalvi nejjével, és még többen.

Negro.

Gerenden.

Az ev. ref. egyház Gerenden is lélekemelőn ünnepelt e hó 10-én.

A szépen díszített ódon templomot zsúfolásig megtöltötték a hívők és áhitattal hallgatták a költői szépségű alkalmi imát és ünnepi beszédet, valamint a nép köréből ujjonnan alakult millenáris vegyes kar szabatos énekét; a kart az ev. ref. pap szervezte és sikeres buzgalommal tanította be, mely az ünnepélyen hazafias dalokat adott elő, többek között a „Szózat”-ot, „Hymnus”-t, „Háromszínű zászló lobogó” kezdetű dalt.

Az imát és alkalmi beszédet Veress Károly gerendi lelkész, egyházmegyénk egyik kiváló szónoka tartotta és valóban szép, elterjedésre érdemes imáját bemutatjuk. Ime:

„Magasságban lakó, örökké végtelen
Szeretetedben el nem szunnyadó Isten!
Igaz imáddal, hű ragaszkodással
Leborul előtted,
A te magyar néped
Szívben és lélekben csak téged magasztal.

Te vezérléd ösit ez áldott hazába!
És hogy faradsága ne legyen hiába,
Meg ajándékozád erő s vitésséggel,
Megáldád fegyverét,
Hatalmát növeléd,
Hogy a vandal népség hátrálva fusson el.

Ha fegyvert ragadott az „Isten ostroma”,
S mint villám az égből a hová lesujta
Könyörtelen vala, halált osztogatott,
Szét rombola mindent,
Mi utjába esett;
S romokon építé fel e drága szép hont!

Te voltál vezére, oltalmazó pajzsa,
Magyarok Istene, Hadurak Hadura;
Isteni szikrátat folyguyjtotad benne,
S e lobogó lánggal
Harozolva sokakkal,
Független, szabad lett a magyarok népe!

Ezer éve ennek, hosszú ezer éve! . . .
És a míg oly sok nép kidüle mellőle:
Él és uralkodik hatalomban, fényben,
Bámulva, tisztelve,
Rettegve, szeretve,
A dicső magyar nép bízva Istenében.

Igaz, ezer vész ért és ezer zivatar!
De dicsőségesen küzdé le a magyar!
És eleséséből felkele legottan . . .
Vagyunk, állunk, élünk,
Szébb jövőt remélünk
Ez ezer esztendő dísz magyar honban!

Uram a te lelked szállott le azokra,
Kik vezérlék néped a dicső oszátokra!
S midőn az ellenség körül vevé őtet,
A te áldó kezéd
Felette lebegett,
S a végpusztulástól megóvád e népet!

A négy folyó köze és a hármias halom
Áll szilárdan, bátran és ninesen hatalom
Amely legyőzhetné, rajta erőt vegyen,
Mert te vagy oltalma,
Óríző pástora,
Hiven gondoskodó nagy hatalmu Isten!

Uram hintsd áldásod tovább is e népre!
Tekints szeretettel a magyar földre le.
Angyalid járjanak táborát körülötte,
Legyen védelmezve,
Legyen megszentelve
Minden nép tisztelje, hatalmát rettegje.

S a kik védelmezték e szép haza földjét,
Vérükkel megmenték apáink örökét,
Pihentessd őket csendesen, békében,
Emlékük legyen szent,
Órízze kegyelet,
A dicső neveket, végtelen időben!

Áldásod lebegjen hazán és nemzetén,
Te áldásod legyen itt minden népeken,
Kössön össze minket testvéri szeretet,
Hogy együtt éljünk át,
Szeretve e hazát,
Több új ezer évet, sok-sok ezer évet!

Ámen!

Igen jó benyomást tett, hogy a hazafias ünnepélyen a románság is részt vett, derék papjával élén, amit hasonlóval viszonzottak a magyarok is.

Emlékünnep a Bethlen-kollégiumban.

Megható ünnep folyt le vasárnap d. e. a kollégium dísztermében s d. u. a temetőben. A főiskolai előjáróság és ifjuság rendezte két elhalt theologiai tanár: dr. Kovács Ödön és Berde Sándor emlékére.

Delelőtt 10 órakor a „Könyves szemmel” kezdetű gyászadal elhangzása után dr. Kovács Ödön felett mondott emlékbeszédet a boldogultnak kortársa és barátja, Makkai Domokos tanár. Nehéz volt a feladat: Kovács Ödönről egy órai idő keretében úgy szólni, hogy a nagy férfi jellemvonásai, tehetségei, páratlan tevékenysége részletes képen ki-domborodjanak. Hiszen munkásságának minden ága, akár mint tudóst, akár mint nevelőt és tanárt, akár mint a kollégium igazainak állhatatos védőjét, akár mint a közélet kérdéseinek előharczosát, akár mint a szellemes és szeretetreméltó embert tekintjük: mindenik bőse-es anyagot szolgáltat egy-egy terjedelmes emlékezésnek. De a nehéz feladatot az emlékezés írója mesteri kézzel oldotta meg. Mellőzte azt, ami a korábbi időkben ismeretes; nem részletezte azt, ami a róla való megemlékezés keretében talán csekélyebb fontosságú helyet igényelt: de a meggyőződés mélységéből vett határozott vonásokkal és a szeretet melegével állította a boldogult emléket az egyházkerület és a kollégium történetében arra a helyre, amely egyedül az övé, egészen és osztatlanul. Nem volt ott semmi fölösleg; nem volt ott semmi szóvirág: csupa szorgalmas gonddal összegyűjtött adatok és tömörségükkel ható olyan állítások, melyek jórészt ellenfeleinek dicsőítő elismerését tartalmazták. Ez az emlékbeszéd méltán sorakozik azon érdemekhez, melyeket Makkai D. tanár, mint történetíró, magának szerzett.

Közbeeső ének után Jancsó Sándor tanár olvasta fel Berde Sándor elhunyt theol. tanárról szóló emlékbeszédet. A szerető kártyás gyöngédségével gyűjtötte egybe mindazt, ami a boldogult életét kiválóan jellemezte. Bemutatta a vasszorgalmat, mely az élet feltorlódó akadályai közt is mindig, ifjú korban a tudományos képzettségért, férfi korban a példás gonddal körülvevett családjáért, törhetetlen buzgalommal küzdött életcéljai felé. Bemutatta a sok viszontagság közt is derűlten, melegen megőrzött jó kedélyt, melyből csokorszámba fakadoztak a vallásos és gyermeki élet költészetének szépséges virágai.

Mindkét emlékbeszéd a könyvekig megindította a hallgató közönséget, amelynek még élénk emlékezetében van a kegyetlen csapások rohamos sorozata, amelyek theologiai akadémiánkat alig nyolc év alatt egyik válságból a másikba üldözték.

Délután három órakor az ifjúsági önképzőkör vonult ki fekete lobogó alatt a sírhoz, dr. Kovács Ödön sírjához, hogy szeretett mesteréhez hamvai felett szólhasson s töle ismételt elbucsúzzék. Fülöp Kálmán theologus szép imával nyitotta meg a templomnál is meghatóbb gyászszertartást. Utána Nagy Mihály végzett theologus tartott megemlékezést, a szeretet és hála hevéből fakadó kegyeletes szavakban, a tanítványok örökké friss nefelejts-koszorújában, a legszebb emléket állítva a megboldogultnak. „Nem hal meg az, ki milliókra költi dus keble kiincsét, bár ha napja mul . . .” Méltón csatlakozott az emlékbeszédhez Hegyi Péter theologus eszmékkel és költőiséggel teljes odája, melyet a zenekar gyászdíndulójá követett.

Igy ünnepelte a kollegium elhunyt jelesének emlékét.

Vegyes hírek.

— **Köszönet.** A Nagy-Enyeden állomásozó honvédszászlóalj-parancsnok a városi tanácsához azon alkalomból, hogy a millennium ötletéből városunkban rendezett ünnepélyen a város a legénységet megvendégelte, a következő átiratot intézte: „462. sz. sgt. Nemes Nagy-Enyed város tekintetes Tanácsának Nagy-Enyeden. Nagy-Enyed, 1896. május hó 14-én. Magyarország — édes hazánk — ezeréves fennállásának országos megünneplése alkalmából 1896. május hó 12-én nemes Nagy-Enyed város Tanácsa zászlóaljunk iránt tanúsított és soha meg nem szűnő jóindulata erős bizonyítékának adott kifejezést akkor, midőn, városunk polgársága népünneplést tartva, zászlóaljunk legénységét gazdagon megvendégelni kegyeskedett. Midőn a m. kir. kolozsvári 21-ik honvéd gyalogezred 2-ik zászlóalj-parancsnoksága a tisztikar és legénységgel egyetemben és egyenkint Nemes Nagy-Enyed város tekintetes tanácsának és különösen fejének Kovács Gyula nemes Nagy-Enyed város ezidejű polgármesterének azon kitüntetett figyelem és nemeslelkűségért legmélyebb köszönetét fejezi ki, egyidejűleg biztosítja nemes Nagy-Enyed város tekintetes Tanácsát, hogy a polgárság és katonaság között ez ideig is fennálló jó viszonyt csak fenntartani, erősíteni és megőrizni kötelességének tartja mindig. Javorik őrnagy s. k.”

— **Eljegyzés.** Halpern Henrik tövisi m. kir. államvasúti hivatalnok a napokban eljegyezte Nagy-Enyedről Wagner Irma kislányt, özv. Wagner Jánosné kedves leányát. Gratulálunk.

— **A Bethlen-főiskola** kipróbált hazafiassága e hó 14-én majális rendezett a sétatéri fedett táncz helyiségben a m. kir. és s. szentimrei csatatereken emelendő emlékoszlopok javára. A gyalázatos rideg idő nagyban veszélyeztette a mulatság sikerét, de a honfiai lelkesedés legyőzte ez akadályt és szép, intelligens társaság jelent meg, mely a késő éjjeli órákig vidám kedélyességben maradt együtt és megjelenésével lehetővé tette, hogy a hazafias cselra csinos összeg gyűljön be. Köszönet érte a nemes ifjúságnak.

— **Majális.** A nagyenyedi polgári olvasóegylet választmánya által majális rendezésére kiküldött bizottság Kovács Gyula elnöke alatt e hó 13-án értekezletet tartott, melyen Kovács Gyula mellé társ-elnökül Reinhold Olivér választott meg; a bizottság jegyzőjének pedig Hollos István p. ü. fogalmazó. Az értekezlet elhatározta, hogy a majális fényesebb sikere érdekében egy 100-as bizottságot fog alakítani és a majális idejét e hó 25-ére, pünkösd második napjára tűzte ki.

— **A pünkösd** másodnapján tartandó polgári olvasóköri majális rendező bizottsága e hó 22-én (pénteken) délután 5 órakor a városház nagytermében gyűlést tart, melyre a bizottság tagjai ez uton meghívhatnak. Nagy-Enyed, 1896. május 20. Az elnökség.

— **Figyelmeztetés.** A Nagy-Enyed városi országgyűlési képviselőválasztó jogosultak névjegyzékének az 1897-ik évre leendő kiigazítása a megyei központi választmány által elrendeltetvén, annak az 1874. évi 32-ik t.-cz. ide vonatkozó §-ai értelmében leendő eszközlése a folyó 1896. év május 27. — június 10. időre kitűzve, ez az érdekeltekkel azzal közöltetik, hogy a munkálatok a fent kitűzött időben a városi adóhivatal hivatalos helyiségében bárki által betekintheők.

— **Az ev. ref. egyházkerület tanárai** f. hó 21-én kezdődőleg tartják meg évi rendes értekezletüket, ez alkalommal Sepsiszent-Györgyön. Ez alkalommal leplezik le a kollegium jötevőinek s gondnokainak olajba festett arcképét. Magának az értekezletnek főbb tárgyai lesznek: A sepsiszentgyörgyi kollegium tizenöt éves története, a kolozsvári gyámintézet jövődó sorsára vonatkozó javaslat-tétel. Ez a fontos kérdés már azóta foglalkoztatja a tanárokat, mióta a kultuszminiszter a felekezeti tanárok s illetve családjaik számára alkotandó nyugdíj- s gyám-intézet létesítését tervbe vette. A kérdés annál nehezebb, mert az új intézet felállításával a régi intézet jövedelmei nagy részét elveszti, tőkéje pedig a jog-igénylők számára nem újult elég kammatot. Két mereven ellentétes vélemény volt eddig e kérdésben; az egyik a tőkének és tehernek a kollegiumok közt való felosztását kívánta kimondatni, a másik, főképpen az enyedik, azon álláspontot foglalták el, hogy míg egyetlen jog-igénylő él, addig ezt az intézményt az eddig alapokon fenn kell tartani. Tehát érdekes vitára van kilátás. A vendéglátó kollegium megtekintése, indítványok tárgyalása, kirándulások, s a város vendégszeretetének élvezete szokta a fennmaradó időt kitölteni. Kirándulások lesznek ez idén Sinaiába s Háromszékre.

— **Gyöngéd vő.** Mán Juon lui Filip, vládházi lakos, nem valami kellemes viszonyban élhetett apósával Pászka Simionnal, mert az elmúlt napok egyik estéjén a községen kívüli uton találkozván vele, egy da-

rab kövel és egy fejszefokkal úgy fejen kopogtatta, hogy az öreg nyomban meghalt. A frátje mihamar hurokra került s ámbár tagadásban van, a nála megtalált véres fejsze, nemkülönben közöttje és áldozata között köztudomásulag fennállott rossz viszonyra vallanak és most a helyi kir. járásbíró-ság börtönében elmélkedik azon: miért is van após a világon!

Közgazdaság.

A magyar gazdatisztek és erdő-tisztek országos egyesülete május hó 10-én tartá közgyűlést Bujanovics Sándor elnöke alatt. Elnök megnyitó beszédében első sorban felemlíti azon nagyjelentőségű és örvendetes eseményt, hogy ő cs. és kir. fensége József főherczeg ur, meggyőződve a gazdatiszti egyesület és a nyugdíjintézet humanitárius és közhasznú voltáról, a Magyar gazdatisztek és erdő-tisztek országos egyesülete védnökségét elfogadni kegyeskedett; a kijelentést lelkes eljenzés követte. Beszédét azzal az óhajjal és reménnyel fejezi be, hogy a jelenlevők teljes erejükkel azon lesznek, hogy az egyesület felvirágozzék, s így fontos és emberbaráti feladatának megfelelhessen. A közgyűlés továbbá kimondja, hogy az idén egy gazdatiszti kongresszus tartassék, mely az 1891. évinek folytatását képezze. A napirendre 2 tárgy lesz felvéve, u. m: A gazdatiszti kvalifikáció megállapítása. A gazdasági alkalmazottak szolgálati viszonyának szabályozása.

E közgyűlést követte ugyanaznap d. e. 11 órakor a Mezőgazdasággal és Erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete közgyűlése, melyen szintén Bujanovics Sándor elnökölt.

Megjelent: Népszerű gazdasági névenytan alsófoku gazdasági iskolák számára. A nagyméltóságú Földművelésügyi m. kir. Miniszterium által hirdett pályázaton első díjat nyert mű Irta: Péter Béla gazdasági tanintézeti tanár. 120 ábrával. Kolozsvár, 1895. Kiadja a földművelésügyi m. kir. miniszterium.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Nyersselyem básztruhákhoz

való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikős, kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt áru **postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba ezimzeit levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (3)

Sz. 1975 — 1896.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérvármegye marosújvári járásában a maroscsúcsi körorvosi állás megüresedvén, erre pályázat nyitattik.

A körorvosi székhely **Magyar-Bükkös**, melyhez a nagylaki, maroscsúcsi, csekelaki, magyarbükkösi és kutyfalvai körjegyzőséghez tartozó 20 község van csatolva.

A körorvos javadalmazása áll: a községek pénztárából aránylagosan fizetendő évi 500 frt fizetés és 150 forint utazási átalányból; a fizetést Magyar-Bükkös község pénztára, mint gyűjtőpénztár, teljesíti havi előleges részletekben.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy a kellően felszerelt folyamodványaitok **folyo május hó 30-ig** délelőtt 11 óráig, a **Maros-Ujvárt** megtartandó választás határnapjáig, e hivatalhoz nyujtsák be.

A marosujvári járás szolgabírói hivatalból.

Maros-Ujvárt. 1896 évi május 14.

Jovián Miklós,
h. fősz. bíró.

715 1-3

2312—1896. tkv.

Hirdetmény.

Magyar-Sülye község telekkönyvi tagosítás folytán az 1869 évi 2579. sz. szabályrendeletbe képest átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényekkel szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1896. június 5-én** fog kezdődni.

Ezzel fogva felhívtnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen nemaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mert régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetéstől eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívannak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a közzétett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cz. 15-18 és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. 6. és 7. §-ai értelmében szükséges adatokat megszereljék, illetve azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek.

4. Azok, kiknek javára már tényleg megszűnt követelésre vonatkozó zálog vagy megszűnt egyes jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvanítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől esznek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Nagy-Enyed, 1896. május 11-én.

Csernátóni Vajda Péter,
kir. jbró.

713 1-3

Egy hold kaszálható 3 éves luczernás egy évre
haszonbérbe kiadó.
Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉT

oly
szívesen
iszom

Mindenütt kapható - ½ kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az örölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészben, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűsmin a legizletesebb ital.

Leikiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

Az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

Maros-Vásárhelyt

1896. július hó 1-én kezdi meg üzleti működését.

Előjegyzéseket és bejelentéseket jelzőlog és más kölcsönökre azonban már addig is elfogad

az igazgatóság.

708 2-6

Hirdetmény.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-kollégium főgimnáziuma részére építendő **torna-csarnok** építésének felvállalása végett **f. május hó 27-én d. e. 11 órakor** a kollégium jogügyi és jóságigazgatósági irodájában nyilvános árlejtés tüzetik ki.

Kikiáltási ár 12769 frt 40 kr, melynek 5% a az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban bnatpénzképpen leteendő. Zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt a fennirt bnatpénzzel felszerelve a jogügyi és jóságigazgatósághoz benyújtandók.

Az építés legkésőbb folyó 1896. évi június hó 25-én a vállalkozónak át fog adatni; vállalkozó tartozik ugyanezen év augusztus 25-ig az épület külső munkálatait tökéletesen befejezni és az egész épületet 1896. szeptember 25-én teljesen készen átadni.

A tervrajzok, valamint a részletes árlejtési feltételek a főiskola jogügyi és jóságigazgatósági irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Nagy Enyed, 1896. május 14.

A Bethlen-főiskola jogügyi és jóságigazgatósága.

714 2—2

33—1896. szám

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a nagyszabasi kir. törvényszék 1895. évi 8513. számú végzése következtében dr. Gerasim Emil ügyvéd által képviselt Albina takarékpénztár javára Koesis Ferenc és társa ellen 200 frt 40 kr s. ar. erejéig 1896. január hó 11-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján

lefoglalt és 331 frtra becsült Vesei Ferencnél 1 két éves fehér koeza, Koesis Ferencnél 2 ló, szekerek, eséplőgép, Baeker-rosta és 1 hordóbel álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. Járásbíróság 131—1896. sz. végzése folytán 200 frt 40 kr. tőkekötvetelés, ennek 1894. évi jan. hó 9-ik napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 44 frt 33 kiban bíróság mar megállapított költségek erejéig Ozd községben a végrehajtást szenvedett lakosain leendő eszközésére 1896. évi június hó 8-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel lépnek meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzel és mellett a legfőbbbírói ígéretnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1896. évi május hó 13. napján.

717. 1—1

Sz. 684—1896. tkv.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. Járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tete-

tik, hogy Deutsch Lázár Gyulafehérvári lakos végrehajtónak Dancs Nica férj. Moldován Aranyáné végrehajtást szenvedo eileni 88 frt 15 kr tőke, ennek 1895. szeptember 1-től járó 6% kamatai, 9 frt 30 kr eddigi költség és járuléka behajtása végett az abrudbányai kir. Járásbíróság területéhez tartozó Abrudbánya város 50 számú telekjegyzőkönyvben foglalt A + I rendszám alatti ingatlan és tartozékai az abrudbányai kir. Járásbíróság telekkönyvi hivatal helyiségében megtartandó nyilvános árveresen **1896. évi június hó 20 ik napján d. e. 10 órakor** 600 frt kikiáltási ár 10%-ának bnatpénz gyauánt bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság 1896. évi márczius hó 15-én.

716 1—1

Zanathi Gábor, kir. jbiró.**Schicht-téle szin-szappan**

Törvényszekileg belajstromozott

védjegy:

Igen jól van szárítva, kitűnően tisztító, igen takarékos a használatban, kezesség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérnemű és keznek, egyáltalában a legjobb, ami a szin-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.

Kapható Nagy-Enyeden: Ifj. Lázár Károlynál.

701 4—20

Székelyhídy János

Uri és Női divat verseny-áruháza

Nagy-Enyeden.

rendez.

Tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy tulhalmozott áruraktára miatt, melynek értéke

50,000 forintot felülhalad,

1896. május 8-tól

julius 8-ig

hatóságilag engedélyezett kiárúsítást

engedélyezett kiárúsítást

Eladásra kerülnek bámulatos olcsó áron, rendkívüli nagy választékban, kizárólagos készpénz fizetés mellett:

Fekete és szines női ruha-szövetek, Francia ruhadiszek és kellékek, csipkék, szalagok, kretonok, batisztok, szatinnok, vászon- és asztalneműek, ágyszerítők, paplanok, függönyök, szőnyegek, honi szőttesek, francia szabásu miderek, arcfátylak, csipke-gallérok, kézi munkák. Férfiruha-szövetek, ingek, gallérok és manchetták. Legujabb nyakkendők, kalapok. Női, férfi- és gyermekcipők, valamint harisnyaneműek.

2000 darab nap- és esőernyő.

3000 pár ezérna és selyem keztyü.

Menyasszonyi kelengye.

Legujabb { női és gyermek szalmakalap-állás } fél árban.
férfi és fiu szalmakalpok

És több ezerre menő más czikkek, mit itt elő nem sorolhatok.